

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.10.2024
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ σχετικά με την έγκριση κοινών κατευθυντήριων γραμμών για τη διεξαγωγή του διαλόγου εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφετέρου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά τη θέση που πρέπει να λάβει η Ένωση στο Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ σχετικά με την έγκριση κοινών κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του διαλόγου εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΟΚΑΚΕ), αφετέρου (στο εξής: συμφωνία της Σαμόας).

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού

Στόχος της συμφωνίας της Σαμόας είναι η θέσπιση ενισχυμένης πολιτικής εταιρικής σχέσης μεταξύ των μερών για την επίτευξη αμοιβαίως επωφελών αποτελεσμάτων όσον αφορά κοινά και διασταυρούμενα συμφέροντα και σύμφωνα με τις κοινές αρχές των μερών. Η συμφωνία υπεγράφη στη Σαμόα στις 15 Νοεμβρίου 2023 και εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Ιανουαρίου 2024, σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 4 της συμφωνίας. Η συμφωνία θα αρχίσει να ισχύει μετά την ολοκλήρωση των οικείων εσωτερικών διαδικασιών των μερών, σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και όλα τα κράτη μέλη της είναι μέρη της συμφωνίας¹.

2.2. Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ είναι όργανο υπουργικού επιπέδου, το οποίο έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 88 της συμφωνίας της Σαμόας. Αποτελείται, αφενός, από έναν εκπρόσωπο κάθε μέλους του ΟΚΑΚΕ σε υπουργικό επίπεδο και, αφετέρου, από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της σε υπουργικό επίπεδο. Η προεδρία ασκείται από κοινού από πρόεδρο που ορίζεται από τα μέλη του ΟΚΑΚΕ, αφενός, και από πρόεδρο που ορίζεται από το μέρος ΕΕ, αφετέρου.

Τα καθήκοντα του Συμβουλίου Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό κατευθύνσεων πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων για την εφαρμογή συγκεκριμένων πτυχών που κρίνονται αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας.

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ εκδίδει αποφάσεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές για όλα τα μέρη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, ή διατυπώνει συστάσεις σχετικά με οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητές του που παρατίθενται στο άρθρο 88 παράγραφος 4 της συμφωνίας. Οι διαδικασίες του είναι έγκυρες μόνον εφόσον είναι παρόντες οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τουλάχιστον τα μισά από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τουλάχιστον τα δύο τρίτα των μελών που εκπροσωπούν τις κυβερνήσεις των μελών του ΟΚΑΚΕ. Κάθε μέλος του Συμβουλίου Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ που αδυνατεί να παρίσταται μπορεί να αντικαθίσταται από άλλον εκπρόσωπο. Ο εκπρόσωπος ασκεί όλα τα δικαιώματα του εν λόγω μέλους.

¹ Απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2023, για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφετέρου (ΕΕ L, 2023/2861, 28.12.2023).

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ μπορεί επίσης να λαμβάνει αποφάσεις ή να διατυπώνει συστάσεις με γραπτή διαδικασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 6.

2.3. Η προς έκδοση πράξη του Συμβουλίου Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ

Το άρθρο 3 της συμφωνίας της Σαμόας καλεί τα μέρη να μετέχουν σε τακτικό, ισορροπημένο, σφαιρικό και ουσιαστικό διάλογο στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης σε όλους τους τομείς που καλύπτει η συμφωνία, ο οποίος να οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων και, κατά περίπτωση, δράσεων από αμοφότερες τις πλευρές για την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας. Ο διάλογος αυτός αποσκοπεί στην ανταλλαγή πληροφοριών, στην ενθάρρυνση της αμοιβαίας κατανόησης, και στη διευκόλυνση του καθορισμού συμφωνημένων προτεραιοτήτων και κοινών θεματολογίων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος και όσον αφορά νέες προκλήσεις σε διεθνή πλαίσια. Ο διάλογος εταιρικής σχέσης διεξάγεται στο καταλληλότερο εθνικό, περιφερειακό ή πολυκρατικό επίπεδο, αξιοποιώντας πλήρως όλους τους δυνατούς διαύλους, μεταξύ άλλων σε περιφερειακά και διεθνή πλαίσια.

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ καθορίζει κατευθύνσεις πολιτικής για την υλοποίηση του διαλόγου εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 της συμφωνίας της Σαμόας (στο εξής: προς έκδοση πράξη), με στόχο την παροχή γενικής επιχειρησιακής καθοδήγησης, διατηρώντας παράλληλα την αναγκαία ευελιξία ώστε να είναι δυνατή μια εξατομικευμένη προσέγγιση στα διάφορα πλαίσια και επίπεδα διαλόγου.

Η προς έκδοση πράξη λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον πολιτικό διάλογο βάσει του άρθρου 8 της προηγούμενης συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΟΚΑΚΕ-ΕΕ², από τα οποία καταδείχθηκε η ανάγκη: i) να καθοριστούν ισορροπημένα και από κοινού συμφωνημένα θεματολόγια για τον διάλογο εταιρικής σχέσης· ii) να διασφαλιστεί μια ευέλικτη και εξατομικευμένη προσέγγιση όσον αφορά την τακτικότητα του διαλόγου και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης· iii) να ενισχυθεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, όταν είναι δυνατόν· iv) να βελτιωθούν οι συνέργειες μεταξύ των διαλόγων πολιτικής και των πολιτικών διαλόγων, καθώς και μεταξύ των διαλόγων σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο· v) να ενισχυθεί η από κοινού παρακολούθηση.

Μετά την έκδοσή της, η προς έκδοση πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 5 της συμφωνίας, το οποίο προβλέπει ότι: «Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ εκδίδει αποφάσεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές για όλα τα μέρη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, ή διατυπώνει συστάσεις σχετικά με οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητές του που απαριθμούνται στην παράγραφο 4 με κοινή συμφωνία των μερών.».

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η Επιτροπή προτείνει να συμφωνήσει η Ένωση με την έκδοση της προτεινόμενης πράξης. Το σχέδιο πράξης του Συμβουλίου Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ παρατίθεται στο παράρτημα που επισυνάπτεται στην παρούσα πρόταση.

² Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών αυτής, αφετέρου, που υπογράφηκε στην Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό *«των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας»*.

Η έννοια των *«πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα»* περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το συγκεκριμένο όργανο. Περιλαμβάνει επίσης πράξεις που δεν έχουν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά *«επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»*³.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ είναι όργανο που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 88 της συμφωνίας της Σαμόας.

Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ καλείται να εγκρίνει πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προς έκδοση πράξη θα είναι δεσμευτική βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 5 της συμφωνίας της Σαμόας. Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης για την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί ως ο/η κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνη ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο/η κύριος/-α ή πρωτεύων/-ουσα σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος σκοπός και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν τη σύνδεση με τρίτες χώρες, και συγκεκριμένα την προώθηση της υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της συμφωνίας της Σαμόας. Τα μέτρα που προβλέπεται να εγκριθούν αφορούν όλους τους τομείς που καλύπτει η συμφωνία της Σαμόας και αποσκοπούν στην περαιτέρω υλοποίηση και εμβάθυνση της σύνδεσης μεταξύ των μερών. Επομένως, ο τομέας στον οποίο εμπίπτει η παρούσα απόφαση πρέπει να καθοριστεί υπό το πρίσμα του οριζοντίου χαρακτήρα της συμφωνίας σύνδεσης συνολικά και της αντίστοιχης ουσιαστικής νομικής βάσης που καλύπτει όλες τις πτυχές της εφαρμογής της συμφωνίας της Σαμόας.

³ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση είναι η ίδια με τη νομική βάση της συμφωνίας της Σαμόας, δηλαδή το άρθρο 217 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 217 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ σχετικά με την έγκριση κοινών κατευθυντήριων γραμμών για τη διεξαγωγή του διαλόγου εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφετέρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 217, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφετέρου (στο εξής: συμφωνία) υπεγράφη στις 15 Νοεμβρίου 2023 σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2023/2861 του Συμβουλίου⁴ και τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2024.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 4 της συμφωνίας, το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ μπορεί να καθορίζει κατευθύνσεις πολιτικής και να λαμβάνει αποφάσεις για την εφαρμογή συγκεκριμένων πτυχών που κρίνονται αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας.
- (3) Το Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ πρόκειται να εγκρίνει κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή του διαλόγου εταιρικής σχέσης δυνάμει του άρθρου 3 της συμφωνίας.
- (4) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ, δεδομένου ότι οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή του διαλόγου εταιρικής σχέσης δυνάμει του άρθρου 3 της συμφωνίας θα είναι δεσμευτικές για την Ένωση.
- (5) Η προς έκδοση πράξη αποσκοπεί στην παροχή γενικής επιχειρησιακής καθοδήγησης για την εφαρμογή του άρθρου 3, διατηρώντας παράλληλα την αναγκαία ευελιξία ώστε να είναι δυνατή μια εξατομικευμένη προσέγγιση στα διάφορα πλαίσια και επίπεδα διαλόγου,

⁴ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, της 20ής Ιουλίου 2023, για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφετέρου (ΕΕ L, 2023/2861, 28.12.2023).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο μόνο

1. Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ βασίζεται στο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών για τη διεξαγωγή του διαλόγου εταιρικής σχέσης βάσει του άρθρου 3, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.
2. Οι εκπρόσωποι της Ένωσης στο Συμβούλιο Υπουργών ΟΚΑΚΕ-ΕΕ μπορούν να συμφωνήσουν για τεχνικές διορθώσεις ήσσονος σημασίας στο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*